

Jaroslav 1/

**Jaroslav Palaczuk, Stráž obrany státu v letech 1936-1939, Rigorózní práce FF UK,
Praha 2011, 256 str.**

Jaroslav Palaczuk se tématu SOS věnuje již řadu let a je třeba hned úvodem konstatovat, že předkládaná práce je rozšířenou a dopracovanou prací diplomovou, přičemž byla respektována většina připomínek a námětů z předchozí obhajoby. Zcela novými pasážemi jsou ty, jež hodnotí prameny neúřední povahy, vztahující se k tématu, především pak reflexi této problematiky v soudobém tisku, a dále vzpomínkové práce. Velmi cenná jsou zamyšlení na výpovědní hodnotou pamětnických prací, a prací populárních na pamětech založených. Právě na zpracování těchto otázek je vidět postupné odborné i stylistické vyzrávání Jaroslava Palaczuka.

Práce je členěna do šesti kapitol a dvou pomyslných celků. Úvodní kapitoly představují obecný kontext, psány jsou především na základě odborné literatury, druhá část je pak původní opřena téměř výhradně o archivní materiál. Diplomant stál před nelehkým úkolem, kdy v průběhu vzniku jeho práce vyšla publikace na stejné téma. Pochopil to naštěstí jako výzvu a dokázal na základě téže heuristiky stvořit text zcela jiný, kladoucí si jiné otázky. Doposud totiž můžeme zpracování tematiky SOS zařadit především mezi popularizační publikace těžící ze sentimentálního vztahu k pohraničnímu opevnění, jedná se spíše o čtení pro milovníky bunkrů než pro odbornou veřejnost. Jaroslav Palaczuk se s tímto fenoménem dokázal vypořádat, dobře provedl analýzu a rozbor dosavadní literatury a vymezil si témata, kterým se autoři vyhýbali, snad proto, že v nich není tolik bojového napětí. Zajímala jej příprava a organizační vývoj SOS od samého počátku, výcvik, materiální zabezpečení, financování a složitá organizace této složky obrany státu. V tom je těžiště jeho práce a také její nesporný obecný přínos, byť se nejedná o tak efektní látku, jako zkazky o bojůvkách v pohraničních hvozdech. Autor dokázal najít pro své téma vyváženou a korektní formu zpracování a jasně ukázal, že když dva dělají totéž, nemusí to být totéž.

Rigorózní práci Jaroslava Palaczuka považuji za velmi kvalitní a doporučuji ji k obhajobě.

Praha, 24. února 2011

